

בְּדִינוֹ. בֵּין שְׂרֹאָה נִשְׁמַת הַצְּדִיק
כֶּף, מֵה כְּתוּב? וַיִּמְהַר אַבְרָהָם
הָאֱהֱלָה וְגו'. מֵה זֶה הָאֱהֱלָה?
בֵּית הַמִּדְרָשׁ. וּמֵהוּ אוֹמֵר? מֵהָרִי
שֶׁלֹּשׁ סָאִים, עֲנֵן הַקְּרָבָנוֹת,
וְהַנְּשֵׁמָה מִתְּפֹנֵת בָּהֶם. זֶהוּ
שֶׁפְּתוּב וְאֵל הַבְּקָר רֵץ אַבְרָהָם.
וְאֵז נוֹחַ לָהֶם וְלֹא יְכוּלִים לְהִרְעוֹ
לוֹ.

רַבִּי פִּנְחָס פֶּתַח פְּסוּק שֶׁפְּתוּב
(במדבר יז) וְהִנֵּה הַחֹל הַנֶּגֶף בָּעָם,
וְכָתוּב וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֱהֲרֹן קַח
אֶת הַמַּחְתָּה וְגו', וְכָתוּב וַתַּעֲצֹר
הַמִּגַּפָּה. פְּתוּב כֵּן מֵהָר, וְכָתוּב
שֵׁם מֵהָרִי שֶׁלֹּשׁ סָאִים. מֵה לְהֵלֵן
קֶרֶבֶן לְהַנְצִל, אִף כֵּן פֶּאן קֶרֶבֶן
לְהַנְצִל.

אָמַר רַבִּי פִּנְחָס, פְּעַם אַחַת
הֵייתִי מֵהַלֵּךְ בְּדֶרֶךְ וּפְגַשְׁתִּי אֶת
אֱלֹהֵי. אָמַרְתִּי לוֹ, יֹאמֵר לִי מֵר
דְּבַר שְׂמוּעִיל לְבָרִיּוֹת. אָמַר לוֹ,
בְּרִית גְּזֹר הַקְּבָ"ה, וְנִכְנְסוּ לְפָנָיו
כָּל הַמְּלֹאכִים שֶׁמִּמֵּנִים לְהַזְכִּיר
חֻטְאֵי הָאָדָם, שֶׁבְּזִמְן שִׁיזְכִּירוּ
בְּנֵי אָדָם הַקְּרָבָנוֹת שְׂצוּהָ מֹשֶׁה,
וּמִכֵּן לְבוֹ וּרְצוּנוֹ בָּהֶם - שֶׁכֻּלָּם
זְכִּירוֹ אוֹתוֹ לְטוֹב.

וְעוֹד, בְּזִמְן שִׁיאָרַע מוֹת בְּבָנֵי
אָדָם, הַבְּרִית נִגְזְרָה, וְהַפְּרוֹז
עוֹבֵר עַל כָּל חֵילוֹת הַשָּׁמַיִם,
דָּאִם יַעֲלוּ בְּנֵי בְּאָרֶץ בְּבִתִּי
כְּנִסְיוֹת וּבְבִתִּי מִדְּרָשׁוֹת וַיֹּאמְרוּ
בְּרִצּוֹן נֶפֶשׁ וְלֵב עֲנִינִים שֶׁל
קִטְרֹת בְּשָׁמַיִם שֶׁהֵיוּ לָהֶם
לְיִשְׂרָאֵל, שִׁיתְּבַטֵּל הַמּוֹת מֵהֶם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בֹּא רֵאֵה מֵה
כְּתוּב, וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֱהֲרֹן קַח
אֶת הַמַּחְתָּה וְתֵן עָלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל
הַמִּזְבֵּחַ וְשִׁים קִטְרֹת. אָמַר לוֹ
אֱהֲרֹן, לָמָּה? כִּי יֵצֵא הַקֶּצֶף
מִלְּפָנָיו ה' וְגו'. מֵה כְּתוּב? וַיִּרָץ
אֶל תּוֹךְ הַקֶּהֶל וְהִנֵּה הַחֹל הַנֶּגֶף בָּעָם. וְכָתוּב וַיַּעֲמֵד בֵּין הַמַּתִּים וּבֵין
כָּל מִלְּאָךְ שֶׁל חֲבֵלָה לְשִׁלֹּט וְנִתְּבַטֵּל הַמּוֹת.

רַבִּי אַחָא הֵלֵךְ לְכַפֵּר טְרִשָׁא, בָּא אֲצֵל הַמְּאָרֶח שְׁלוֹ. לְחָשׂוּ עָלָיו כָּל בְּנֵי הָעִיר. אָמְרוּ, אָדָם גְּדוֹל

שֶׁלֹּשָׁה אַנְשִׁים נִצְבִּים עָלָיו, מֵהוּ עָלָיו, לְעִיֵּן בְּדִינָה,
בֵּין (דף ק ע"ב) דְּחָמָא נִשְׁמַתָּא דְּצִדִּיקָא כֶּף, מֵה כְּתִיב
וַיִּמְהַר אַבְרָהָם הָאֱהֱלָה וְגו'. מֵהוּ הָאֱהֱלָה בֵּית הַמִּדְרָשׁ.
וּמֵהוּ אוֹמֵר מֵהָרִי שֶׁלֹּשׁ סָאִים, עֲנֵן הַקְּרָבָנוֹת, וְנִשְׁמַתָּא
מִתְּפֹנֵת בָּהוּ, הִדָּא הוּא דְּכָתִיב וְאֵל הַבְּקָר רֵץ אַבְרָהָם.
וְכִדִּין נִיּוּחָא לְהוּ וְלֹא יְכָלִין לְאַבְאָשָׁא לֵיה.

רַבִּי פִּנְחָס פֶּתַח קְרָא דְּכָתִיב, (במדבר יז) וְהִנֵּה הַחֹל הַנֶּגֶף
בָּעָם וְכָתִיב וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֱהֲרֹן קַח אֶת הַמַּחְתָּה
וְגו' וְכָתִיב וַתַּעֲצֹר הַמִּגַּפָּה. כְּתִיב הָכָא מֵהָר וְכָתִיב הַתָּם
מֵהָרִי שֶׁלֹּשׁ סָאִים. מֵה לְהֵלֵן קֶרֶבֶן לְאַשְׁתְּזָבָא אִף כֵּן פֶּאן
קֶרֶבֶן לְאַשְׁתְּזָבָא.

אָמַר רַבִּי פִּנְחָס זְמַנָּא חִדָּא הוּיָנָא אֲזִיל בְּאַרְחָא וְעִרְעִית
בֵּיה בְּאַלְהֵיהוּ, אָמִינָא לֵיה, לִימָא לִי מֵר מְלָה
דְּמַעֲלִי לְבָרִיּוֹתָא, אָמַר לֵיה, קִיָּים גְּזֹר קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
וְעָלוּ קָמִיהָ כָּל אֱלִין מְלֹאכֵי דְּמִמֵּן לְאַדְרָא חוּבֵי
דְּבַר נֶשׁ, דִּי בְּעִדָּנָא דִּידְכִּרוֹן בְּנֵי אַנְשָׁא קֶרֶבָנָא דְּמִנֵּי
מֹשֶׁה וְשׁוּי לְבִיה וְרַעוּתִיהָ בָּהוּ, דְּכֵלְהוּ יְדִכְרוֹן לֵיה לְטַב.

וְעוֹד בְּעִדָּנָא דִּיעֲרַע מוֹתָנָא בְּבָנֵי אַנְשָׁא, קִימָא אַתְּגִזֵּר
וְכִרְזָא אַעֲבֵר עַל כָּל חֵילָא דְּשָׁמַיָא דְּאִי יִיעֲלוֹן
בְּנוּהֵי בְּאַרְעָא בְּבִתִּי כְּנִסְיוֹת וּבְבִתִּי מִדְּרָשׁוֹת וַיִּימְרוּן
בְּרַעוּת נֶפֶשָׁא וְלָבָא עֲנִינָא דְּקִטְרֹת בּוֹסְמִין דְּהוּוּ לְהוּ
לְיִשְׂרָאֵל, דִּיתְּבַטֵּל מוֹתָנָא מִנֵּיהוּ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק בֹּא וְרֵאֵה מֵה כְּתִיב וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל
אֱהֲרֹן קַח אֶת הַמַּחְתָּה וְתֵן עָלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ
וְשִׁים קִטְרֹת. אָמַר לֵיה אֱהֲרֹן לָמָּה. אָמַר כִּי יֵצֵא הַקֶּצֶף
מִלְּפָנָיו יי וְגו'. מֵה כְּתִיב וַיִּרָץ אֶל (דף קא ע"א) תּוֹךְ הַקֶּהֶל
וְהִנֵּה הַחֹל הַנֶּגֶף בָּעָם. וְכָתִיב וַיַּעֲמֵד בֵּין הַמַּתִּים וּבֵין
הַחַיִּים וַתַּעֲצֹר הַמִּגַּפָּה. וְלֹא יְכִיל מְלֹאכָא דְּמַחְבְּלָא
לְשִׁלְטָאָה וְנִתְּבַטֵּל מוֹתָנָא.

רַבִּי אַחָא אָזַל לְכַפֵּר טְרִשָׁא אַתָּא לְגַבִּי אוּשְׁפִיזִיהָ,
אֶל תּוֹךְ הַקֶּהֶל וְהִנֵּה הַחֹל הַנֶּגֶף בָּעָם. וְכָתוּב וַיַּעֲמֵד בֵּין הַמַּתִּים וּבֵין
כָּל מִלְּאָךְ שֶׁל חֲבֵלָה לְשִׁלֹּט וְנִתְּבַטֵּל הַמּוֹת.

רַבִּי אַחָא הֵלֵךְ לְכַפֵּר טְרִשָׁא, בָּא אֲצֵל הַמְּאָרֶח שְׁלוֹ. לְחָשׂוּ עָלָיו כָּל בְּנֵי הָעִיר. אָמְרוּ, אָדָם גְּדוֹל

בא לכאן, גלף אליו. באו אצלו. אמרו לו, לא חושש על אבדתינו? אמר להם, מהו? אמרו לו שיש שבועה ימים שיש מות בעיר, וכל יום מתחזק ולא מתבטל.

אמר להם, גלף לבית הפנסת ונבקש רחמים מלפני הקדוש ברוך הוא. עד שהיו הולכים, באו ואמרו, פלוני ופלוני מתו, ופלוני ופלוני נוטים למות. אמר להם רבי אחא, אין עת לעמד כף, שהשעה דחוקה.

אבר תפרישו מכם ארבעים בני אדם מאלו היותר זכאים. עשרה עשרה לארבעה חלקים, ואני עמכם, עשרה לקצה העיר ועשרה לקצה העיר, וכן לארבע קצוות העיר, ואמרו בנפש חפצה ענגן של קטרת הסמים שהקדוש ברוך הוא נתן למשה, וענגן של הקרבנות אתו.

עשו כף שלש פעמים ועברו בכל העיר לארבע קצוות והיו אומרים בן. לבסוף אמר להם, גלף לאלו שנוטים למות, ותפרישו מכם לבתיהם ותאמרו כף, וכאשר תסימו, תאמרו אלו הפסוקים, ויאמר משה אל אהרן קח את המחתה ותן עליה אש וגו', ויקח אהרן וגו', ויעמד בין המתים וגו'. וכן עשו והתבטל מהם (הפנות).

שמעו אותו קול שאומר: סודי הסודות, הראשונים הנחילוה לנצח, שהרי דין השמים לא שורה כאן, שהרי יודעים לבטלו. חלש לבו של רבי אחא וישן. שמע שאומרים לו: כמו שעשית את זה - תעשה את זה. לך אמר להם שיחזרו בתשובה, שרשעים הם לפני. קם והחזירם בתשובה

שלמה, וקבלו עליהם שלא יתבטלו מהתורה לעולם, והחליפו את שם העיר, וקראו לא מתא מחסיא. אמר רבי יהודה, לא די להם לצדיקים שמבטלין את

לחישו עליהו כל בני מתא, אמרו גברא רבא אתא הכא גזיל לגביה, אתו לגביה, אמרו ליה לא חס על אובדנא, אמר להו מהו. אמרו ליה דאית שבועה יומין דשארין מותנא במאתא וכל יומא אתתקף ולא אתבטל.

אמר להו גזיל לבי כנשתא ונתבע רחמי מן קדם קדשא בריך הוא. עד דהוו אזלי, אתו ואמרו פלוני ופלוני מיתו, ופלוני ופלוני נטו למות. אמר להו רבי אחא לית עתא לקיימא הכי דשעתא דחיקא.

אבל אפרישו מנכון ארבעין בני נשא מאנון דזפאין יתיר. עשרה עשרה לארבעה חולקין ואנא עמכון, עשרה לזווייתא דמאתא, ועשרה לזווייתא דמאתא, וכן לארבע זווייתא דמאתא. ואמרו ברעות נפשכון עניינא דקטרת בוסמין. דקודשא בריך הוא יהב למשה ועניינא דקרפנא עמיה.

עברו בן תלת זמנין ואעברו בכל מאתא לארבע זווייתא והוו אמרין בן, לבתר אמר להו גזיל לאנון דאושישו למימת אפרישו מנייכו לבתיהון, ואמרו כדין, וכד תסימו אמרון אלין פסוקיניא (במדבר טז) ויאמר משה אל אהרן קח את המחתה ותן עליה אש וגו' (דף קא ע"ב) ויקח אהרן וגו' ויעמד בין המתים וגו'. וכן עברו ואתבטל מנייהו.

שמעו ההוא קלא דאמר סתרא סתרא קמיייתא אוחילו לעילא דהא דינא דשמיא לא אשרי הכא דהא ידעי לבטלא ליה. חלש לביה דרבי אחא, אדמוף, שמע דאמרי ליה, פד עבדת דא עביד דא, זיל ואימא לון דיחזרון בתשובה דתייבין אנון קמאי. קם ואחזר להו בתשובה שלימתא, וקבילו עליהו דלא יתבטלון מאורייתא לעלם, ואחליפו שמא דקרפא וקארון לה מאתא מחסיא.

אמר רבי יהודה לא די להם לצדיקים שמבטלין את